

RADOMSKO-KIELECKI

GŁOS LASU

LEŚNICY PAMIĘTAJĄ
O ŻOŁNIERZACH
WYKŁĘTYCH

VIII SZACHOWE
MISTRZOSTWA LEŚNIKÓW

WIELKIE LICZENIE
ZWIERZYN

Szanowni Czytelnicy,

Wbieżącym numerze radomsko-kieleckiego dodatku do „Głosu Lasu” wiele uwagi poświęciliśmy udziałowi leśników w uroczystościach upamiętniających ważne wydarzenia związane z historią naszych lasów. Leśnicy wzięli udział w uroczystościach dotyczących powstania styczniewego oraz organizowanych w związku z obchodami Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”.

Za nami również pierwsze wydarzenie sportowe w 2016 r. – VIII Szachowe Mistrzostwa Leśników im. Jana Przygodzkiego o Puchar Dyrektora RDLP w Radomiu. Zachęcamy do udziału w kolejnych imprezach sportowych organizowanych na terenie radomskiej dyrekcji.

We współpracy z myśliwymi oraz pracownikami ZUL w nadleśnictwach przeprowadzono liczenie zwierzyny grubej. Niebawem poznamy wyniki, które posłużą do opracowania wieloletnich łowieckich planów hodowlanych na lata 2017–2027.

To już dziewiąty dodatek lokalny do „Głosu Lasu”. Ma on za zadanie docierać do wszystkich pracowników z aktualnymi informacjami, ma być sposobnością do wyrażania opinii przez pracowników oraz umożliwić im dzielenie się wiedzą i doświadczeniem. Będzie to możliwe, jeśli w jego redakcję włączą się również pracownicy nadleśnictw. Zapraszam zatem do uczestniczenia w tworzeniu naszego dodatku.

Edyta Nowicka
Redaktor prowadząca

Wesoły nam dzień dziś nastał,
Którego z nas każdy żądał.
Tego dnia Chrystus zmartwychwstał.
Alleluja, alleluja!

Serdeczne życzenia Wesołego Alleluja
oraz dużo zdrowia i pogody ducha.
Niech radość Wielkanocy
napelni nasze serca
nadzieją i obfitością łask
od Chrystusa Zmartwychwstałego.

dr inż. Andrzej Matysiak

dyrektor
i pracownicy
RDLP w Radomiu

Regionalna Dyrekcja
Lasów Państwowych w Radomiu

Wielkanoc, 27.03.2016r.

Spis treści

03 MIGAWKI

„Ferie z Arką” na
Królewskich Źródłach

Konferencja „Las –
Leśnicy – Przyrodnicy”

04 LAS I HISTORIA

Echa powstania
styczniewego

Leśnicy pamiętają
o Żołnierzach Wyklętych

06 O TYM SIĘ MÓWI

Wielkie liczenie
zwierzyny

07 LAS NA SPORTOWO

VIII Szachowe
Mistrzostwa Leśników

08 LEŚNIK Z PASJĄ

Rozstrzygnięcie konkursu
fotograficznego

**Regionalna Dyrekcja
Lasów Państwowych w Radomiu**

„GŁOS LASU RDLP W RADOMIU” JEST DODATKIEM
REGIONALNYM DO MAGAZYNU „GŁOS LASU”
WYDAWANEGO PRZEZ CENTRUM INFORMACYJNE
LASÓW PAŃSTWOWYCH

REDAKTOR PROWADZĄCA:
Edyta Nowicka

ADRES REDAKCJI:
Biuro RDLP w Radomiu
ul. 25 Czerwca 68
26-600 Radom
tel.: +48 385 60 00 wew. 16
Faks: +48 385 60 01
e-mail: edyta.nowicka@radom.lasy.gov.pl

SKŁAD:
Mariusz Gładysz

KOREKTA:
Agnieszka Mocarska

PROJEKT:
Novimedia Content Publishing
www.novimedia.pl

DRUK:
Elanders Poland
www.elanders.com, +48 23 662 23 16

OKŁADKA
Ustalenia przed pędzeniami zwierzyny
Fot. K. Kamiński

Podopieczni Arki na Królewskich Źródłach

„Ferie z Arką” na Królewskich Źródłach

Leśnicy przyłączyli się do akcji „Ferie z Arką”. Nadleśnictwo Kozienice i RDLP w Radomiu zorganizowały pobyt na ścieżce Królewskie Źródła dla blisko 200 uczniów radomskich szkół.

W tym roku leśnicy zorganizowali dla podopiecznych stowarzyszenia Centrum Młodzieży „Arka” oraz świetlicy Pod Aniołem wycieczkę na ścieżkę dydaktyczną Królewskie Źródła – największą atrakcję Puszczy Kozienickiej. W zajęciach wzięły udział dzieci i młodzież z Radomia, które ze względu na trudną sytuację materialną ich rodzin nie mają możliwości wyjazdu na zimowy wypoczynek.

O idei „Ferii z Arką” mówi ks. Andrzej Tuszyński, prezes stowarzyszenia: – Już od blisko 15 lat jesteśmy na feriiach u leśników. Idea tego wydarzenia jest taka, aby dzieci wyciągnąć z radomskich blokowisk i umożliwić im jak najwięcej kontaktu z naturą. Czasem okazuje się, że nawet 80% dzieci nigdy nie było w Puszczy Kozienickiej. Chciałem, aby z pierwszej ręki uzyskali informacje o tym, co w lesie piszczy. Bardzo często leśnicy podczas poprzednich akcji zaszczepiali pasję w dzieciach i to było dla nich bardzo ważne. Ważny jest też cel edukacyjny, zdobywanie wiedzy i integracja na łonie przyrody. Jest to najważniejszy dzień ferii dla dzieci, u leśników podoba im się najbardziej.

Lidia Zaczyńska, edukator z Nadleśnictwa Kozienice, wraz z zastępcą nadleśniczego Arturem Mazurem oprowadzali uczestników po ścieżce. Leśnicy przygotowali grochówkę, herbatę i ognisko z pieczeniem kiełbasek.

Wizyta u leśników to stały element „Ferii z Arką” i sprawdzona atrakcja, którą dzieci zawsze długo wspominają. Stanowi uzupełnienie innych wydarzeń przygotowanych dla dzieci, wśród nich spotkań integracyjnych, sportowych, wizyty w kinie czy wspólnej zabawy.

Tekst | Edyta Nowicka

Konferencja „Las – Leśnicy – Przyrodnicy”

Wykład dr inż. Doroty Zawadzkiej dotyczący ptaków drapieżnych

28 stycznia w siedzibie RDLP w Radomiu odbyła się wspólna z LOP, SITLiD i PTL konferencja „Las – Leśnicy – Przyrodnicy”. Tematyka dotyczyła wybitnych leśników przyrodników związanych z radomską dyrekcją, ornitologii oraz fotografii przyrodniczej. Wręczono także nagrody w konkursach: fotograficznym RDLP w Radomiu oraz „Mój las”.

W trakcie konferencji nadleśniczowie nadleśnictw Dobieszyn, Kozienice i Grójec odebrali z rąk prezes zarządu Elżbiety Molendy certyfikaty „Nadleśnictwo Przyjazne Przyrodzie”.

W części referatowej Piotr Kacprzak, zastępca dyrektora ds. gospodarki leśnej RDLP w Radomiu, a jednocześnie zastępca przewodniczącego Zarządu Świętokrzysko-Radomskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Leśnego wygłosił referat: „Leśnicy przyrodnicy radomskiej dyrekcji Lasów Państwowych”. Przybliżył w nim sylwetki zasłużonych leśników, którzy wiele zrobili w regionie dla ochrony przyrody. Wśród nich były takie postaci jak prof. Ryszard Zaręba, Teodor Zieliński czy Leopold Pac-Pomarnacki. Dr inż. Dorota Zawadzka z Instytutu Nauk Leśnych, Filii Uniwersytetu Łódzkiego w Tomaszowie Mazowieckim, w wystąpieniu pod tytułem „Ochrona i rozpoznawanie ptaków drapieżnych” opowiedziała, jak rozpoznać poszczególne gatunki, co im zagraża oraz jak je chronić.

Nadleśniczowie odebrali certyfikaty „Nadleśnictwo Przyjazne Przyrodzie”

Kolejna część konferencji poświęcona była tematowi bliskiemu każdemu leśnikowi i przyrodnikowi – fotografii przyrodniczej. Dorota Wólczyńska, sekretarz zarządu okręgu LOP w Radomiu, opowiedziała o swojej pasji – fotografii przyrody. Następnie dyrektor Andrzej Matysiak wręczył nagrody w konkursie fotograficznym „135 lat Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu”. Ostatnia część konferencji poświęcona była podsumowaniu etapów regionalnego ogólnopolskiego konkursu ekologicznego „Mój las” organizowanego przez LOP i SITLiD przy wsparciu RDLP w Radomiu.

Tekst | Edyta Nowicka

Lasy RDLP w Radomiu pamiętają wydarzenia sprzed 153 lat. Stacjonowały w nich oddziały powstańcze, rozgrywały się bitwy i potyczki, nie brakuje tu miejsc straceń i mogił. W radomskiej dyrekcji LP zebrano te informacje, tworząc mapę miejsc związanych z tymi wydarzeniami oraz wystawę o miejscach pamięci, dowódcach i bohaterach powstania.

Powstanie było największym polskim powstaniem narodowym (1863–1864), miało charakter wojny partyzanckiej, toczącej się w znacznej części w lasach. Objęło teren Królestwa Polskiego, łącznie z Litwą, a największe boje stoczono na Lubelszczyźnie, Podlasiu, Białorusi, Litwie, a także obszarze między Wisłą a Pilicą, stanowiącym obecnie teren RDLP w Radomiu. Wtedy teren radomskiej dyrekcji LP administracyjnie należał do województw sandomierskiego i krakowskiego (obecnie woj. świętokrzyskie i południowa część woj. mazowieckiego).

W lasach radomskiej dyrekcji LP wciąż rosną drzewa, które były milczącymi świadkami tamtych wydarzeń, często noszą imiona dowódców powstania, tj. sosna Langiewicza w Nadleśnictwie Skarżysko na pamiątkę stacjonowania na pobliskiej polanie oddziałów powstańczych Mariana Langiewicza. Miejsca związane z powstaniem zostały upamiętnione krzyżami, pomnikami, obeliskami, tablicami i kapliczkami. Znaczna część pomników i tablic pamiątkowych poświęconych powstań-

Echa powstania styczniowego

Delegacja leśników z RDLP w Radomiu złożyła kwiaty przy krzyżu powstańczych straceń

ZDJĘCIE | KRZYSZTOF KAMIŃSKI

com powstawała i nadal powstaje przy zaangażowaniu LP.

Warto pamiętać, że powstanie miało konsekwencje dla przyszłego funkcjonowania lasów i polskiej administracji leśnej. Były to czasy bardzo trudne, związane z kradzieżami drewna, efektami uwłaszczenia, represjami na administracji leśnej, obciążeniem lasów rządowych różnymi formami służebności rzeczowych lub świadczeniowych. Jak mówi Piotr Kacprzak, zastępca dyrektora ds. gospodarki leśnej RDLP w Radomiu: – Choć powstanie styczniowe trwało tylko 15 miesięcy, to dla gospodarki i administracji leśnej było jednym z najgorszych okresów w całym ich dotychczasowym funkcjonowaniu. Szykanowanie i aresztowania administracji leśnej były na porządku dziennym, choć niewielka jej część wzięła udział w powstaniu. Represje ze strony władz zaborczych trwały do 1915 r., czyli do czasu wejścia wojsk austro-węgierskich.

Leśnicy wzięli udział w obchodach 153. rocznicy powstania, włączając się w uroczystości i oddając cześć powstańcom. W uroczystościach 5 lutego w Radomiu organizowanych przez Bractwo Kurkowe im. św. Sebastiana wzięła udział delegacja leśników RDLP w Radomiu. Kwiaty przy

Pracownicy RDLP w Radomiu zebrali informacje o 153 miejscach bitew i 170 miejscach pamięci związanych z powstaniem styczniowym. W ten sposób powstały dwie mapy (także w wersji numerycznej). Można je obejrzeć na wystawie w budynku radomskiej dyrekcji LP pt. „153. rocznica powstania styczniowego między Wisłą a Pilicą w województwie sandomierskim i krakowskim”. Na 24 planszach przedstawiono także informacje o miejscach pamięci na terenie RDLP w Radomiu związanych z powstaniem, dowódcami oddziałów powstańczych i bohaterami tego okresu związanymi z regionem.

krzyżu powstańczych straceń złożyli: Andrzej Matysiak, dyrektor RDLP w Radomiu, Marek Szary, zastępca dyrektora ds. ekonomicznych RDLP w Radomiu, oraz Piotr Kacprzak, zastępca dyrektora ds. gospodarki leśnej RDLP w Radomiu. Modlitwę za Poległych i Ojczyznę poprowadził ks. Jacek Wieczorek, duchowny diecezji radomskiej i dyrektor rozgłośni radiowej Radio Plus Radom.

TEKST | EDYTA NOWICKA

Leśnicy pamiętają o Żołnierzach Wyklętych

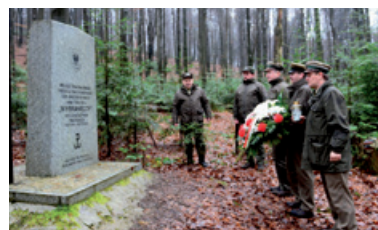
Pięć lat temu Sejm ustanowił Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”. W obchody święta włączyli się leśnicy, przyczyniając się do podtrzymania pamięci o wydarzeniach, które w dużej części działy się w radomsko-kieleckich lasach i w których brali udział leśnicy.

Delegacja leśników na czele z dyrektorem oddała honor Poległym Bohaterom

Tropem wilczym. Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych

Symboliczny hołd Niezłomnym oddali leśnicy pod pomnikiem poświęconym oddziałowi AK Wybraniectwo pod dowództwem Mariana Sołtysiaka „Barabasza” w Lasach Cisowskich

LEŚNICY ODDALI HOŁD NIEZŁOMNYM, składając kwiaty w miejscach pamięci i uczestnicząc w uroczystościach poświęconych pamięci Bohaterów. Nadleśnictwa Radom, Kielce, Staszów oraz Włoszczowa włączyły się w organizację biegów żołnierzy wyklętych. W biegu w Kielcach wzięli także udział leśnicy.

W Radomiu odbyły się jedne z większych obchodów tej uroczystości. Delegacja radomskiej dyrekcji z udziałem nadleśnictw oraz poczty sztandarowej uczestniczyła w uroczystościach w kościele garnizonowym, gdzie mszę świętą celebrował biskup ordynariusz, ks. Henryk Tomasik. Po mszy był apel poległych i salwa honorowa. Złożono kwiaty na Grobie Nieznanego Żołnierza.

Druga część uroczystości odbyła się przed pomnikiem Żołnierzy Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. Tu delegacje parlamentarzystów, organizacji kombatanckich, władz miasta, IPN, „Solidarności” oraz służb mun-

durowych oddali honor Poległym Bohaterom. Kwiaty złożył Andrzej Matysiak, dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu, Marek Szary, zastępca dyrektora ds. ekonomicznych, oraz Marcin Dunin, sekretarz Nadleśnictwa Radom.

Jednym z wydarzeń sportowych poświęconych pamięci Żołnierzy Wyklętych, które odbyły się 28 lutego, był bieg „Tropem wilczym. Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych” w Jedlni-Letnisku. Bieg został zorganizowany przez Jedleński Szczep Drużyn Harcerskich i Zuchów „Niezłomni” (ZHR), Klub Żeglarski „Ikar”, fundację Wolność i Demokracja i fundację Niezłomni im. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki” we współpracy z leśnikami z Nadleśnictwa Radom. Ta ogólnopolska inicjatywa doczekała się już czwartej edycji i z roku na rok ma coraz więcej sympatyków.

Bieg w gminie Jedlnia-Letnisko odbył się po raz pierwszy. Uczestnicy mieli możliwość włączenia się w wydarzenie, w którym jednocze-

śnie uczestniczyło wielu Polaków w różnych częściach kraju. Na starcie stanęło ok. 180 osób w różnym wieku. Organizatorzy przygotowali trasę w trzech wariantach. Pierwsza miała długość 1963 m – taki dystans symbolizuje datę śmierci ostatniego z Żołnierzy Niezłomnych. Bieg zlokalizowano na deptaku przy zalewie w Siczkach. Drugą trasę o długości 4400 m z możliwością przebiegnięcia dwóch okrążeń (8800 m) wyznaczono m.in. przez lasy okalające zalew, w tym przez Rezerwat Przyrody „Jedlnia” na terenie Nadleśnictwa Radom. Wszyscy uczestnicy biegu otrzymali pamiątkowe medale. W trakcie wydarzenia można było obejrzeć wystawę plenerową o upamiętnionych bohaterach.

TEKST | KRZYSZTOF KAMIŃSKI

Ustalenia przed kolejną powierzchnią pędzenia

ZDJĘCIA | KRZYSZTOF KAMIŃSKI

Wielkie liczenie zwierzyny

Na początku marca na terenie całej RDLP w Radomiu pracownicy nadleśnictw, myśliwi z kół łowieckich oraz pracownicy ZUL prowadzili liczenie zwierzyny grubej.

Pędzenia, które trwały kilka dni, rozpoczęły się w sobotni poranek 5 marca we wszystkich nadleśnictwach jednocześnie. Sygnał do ich rozpoczęcia dali koordynatorzy każdego z pięciu rejonów hodowlanych, wyznaczając ten dzień jako rozpoczęcie liczenia. Dalej już były tylko ciężka praca i satysfakcja z dobrze wykonanego zadania. Najwięcej pędzeń w zasięgu radomskiej dyrekcji miało Nadleśnictwo Suched-

niów, bo na 51 powierzchniach, a najmniej Radom – bo tylko 27.

Głównym celem liczenia zwierzyny grubej było pozyskiwanie danych na potrzeby wieloletnich łowieckich planów hodowlanych na następne 10 lat, czyli na lata 2017–2027. Dlatego konieczne było w miarę dokładne (na ile pozwalała metodyka) oszacowanie, ile zwierzyny grubej żyje w naszych lasach i w jakim stanie są jej populacje.

Początkowo do realizacji tego zadania radomscy leśnicy zaplanowali wykorzystanie po raz pierwszy metody teledetekcji lotniczej. Do użycia samolotu niezbędne były odpowiednie warunki pogodowe: pokrywa śnieżna na całym terenie objętym nalotami, temperatura min. -5°C i dobra widoczność z wysokości 200–300 m. Dodatkowo takie warunki musiały utrzymać się przez dwa, trzy dni, ponieważ w takim czasie możliwe byłoby wykonanie nalotu nad wszystkimi wytypowanymi terenami.

Liczenie ostatecznie wykonano metodą pędzeń próbnych na 10%

powierzchni leśnej w poszczególnych rejonach hodowlanych, biorąc pod uwagę powierzchnię lasów państwowych i niepaństwowych, realizując tym samym wytyczne DGLP w tym zakresie. Losowe rozmieszczenie powierzchni bazowało na siatce WISL (Wielkoobszarowa Inwentaryzacja Stanu Lasu), czyli siatce kwadratów o bokach długości 2000 m. Powierzchnie te następnie podlegały weryfikacji w nadleśnictwach, a brano pod uwagę praktyczne możliwości prowadzenia liczenia zwierzyny oraz (w mniejszym stopniu) względy logistyczne.

Termin przekazania zbiorczych wyników z nadleśnictw do RDLP ustalono na 25 marca br. Na ich podstawie we współpracy z marszałkami województw i zarządami okręgowymi Polskiego Związku Łowieckiego powstaną wieloletnie łowieckie plany hodowlane na lata 2017–2027.

TEKST | KRZYSZTOF KAMIŃSKI

VIII Szachowe Mistrzostwa Leśników rozstrzygnięte

28–29 stycznia w Leśnym Ośrodku Edukacyjnym w Jedlni-Letnisku odbyły się VIII Szachowe Mistrzostwa Leśników im. Jana Przygodzkiego o Puchar Dyrektora RDLP w Radomiu. Mistrz mógł być tylko jeden!

ÓSMY TURNIEJ OTWORZYŁ DYREKTOR ANDRZEJ MATYSIAK. W tegorocznych zawodach zmierzyło się 12 zawodników. Już po raz drugi organizatorzy postarali się, aby zawody zyskały charakter turnieju klasyfikacyjnego. Oznacza to, że zawodnicy mieli możliwość wyrobienia normy aż na II kategorię szachową. Z możliwości tej skorzystał Jacek Małowaniec (podleśniczy z Nadleśnictwa Grójec), awansował do III kategorii szachowej, oraz Tomasz Borcuch (podleśniczy z Nadleśnictwa Starachowice), który zdobył IV kategorię szachową.

Rozgrywki dają naszym pracownikom możliwość sportowego rozwoju. Tegoroczni zwycięzcy reprezentowali RDLP w Radomiu na XXIV Szachowych Mistrzostwach Polski Leśników, które odbyły się w Janowie Lubelskim 25–28 lutego. Nasza drużyna zajęła 8. miejsce (na 17 drużyn).

Klasyfikacja indywidualna zawodów:

1. Leszek Gębski
2. Mateusz Janus
3. Jacek Małowaniec
4. Sebastian Rodkiewicz
5. Marek Dziurzyński
6. Tomasz Borcuch
7. Michał Farys
8. Karol Podsiadło
9. Artur Golczewski
10. Zbigniew Mleczek
11. Michał Adamus

Klasyfikacja zespołowa zawodów:

1. Nadleśnictwo Łągów
2. Nadleśnictwo Radom
3. RDLP w Radomiu

TEKST | KRZYSZTOF KAMIŃSKI

Mistrzowskie rozgrywki

ZDJĘCIA | KRZYSZTOF KAMIŃSKI

Nad organizacją turnieju czuwał Leszek Gębski – kierownik turnieju, a jednocześnie mistrz szachowy, w tym roku już drugi raz z rzędu zdobył Puchar Dyrektora

Mistrzem został Leszek Gębski, a najlepsza była drużyna z Łągowa

ZDJĘCIA | KRZYSZTOF KAMIŃSKI

Marek Szary podczas wręczenia nagród odwołał się do patrona mistrzostw, podkreślając jego zasługi w organizacji zawodów: Jan Przygodzki był wspaniałą postacią, doskonałym leśnikiem, a jednocześnie pasjonatem szachów i to on był inicjatorem gry w szachy w radomskiej dyrekcji. Dziękuję bardzo organizatorom za to, że to imię w ten sposób honorują.

Podczas konferencji „Las – Leśnicy – Przyrodnicy” rozstrzygnięty został konkurs fotograficzny „135 lat Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu”.

Rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego

Maciej Ciapała odbiera nagrodę z rąk dyrektora Andrzeja Matysiaka

ZDJEŃCIE KRZYSZTOF KAMIŃSKI

„W obliczu kłęski” – zwycięskie zdjęcie w kategorii Leśnika praca codzienna

ZDJEŃCIE MACIEJ CIAPAŁA

Konkurs skierowany był do wszystkich pracowników nadleśnictw oraz biura RDLP w Radomiu. Jego celem było zainspirowanie uczestników do poznawania i uwieczniania bogactwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego obszaru RDLP w Radomiu, a także promowanie zawodu leśnika, jubileuszu 135-lecia RDLP w Radomiu oraz wybór i publikacja najciekawszych zdjęć.

W kategorii Leśnika praca codzienna zwyciężył Maciej Ciapała – na co dzień podleśniczy z Nadleśnictwa Daleszyce – z pracą „W obliczu kłęski”. W kategorii Niezwykłe drzewo najwyższe wyróżnienie zdobył Paweł Kosin, specjalista SL w dziale gospodarki leśnej, również w Nadleśnictwie Daleszyce – za pracę „Choroba”. Nie przyznano natomiast żadnego miejsca w kategorii Las z historią w tle. Laureaci konkursu otrzymali gratulacje oraz nagrody z rąk dyrektora Andrzeja Matysiaka.

TEKST | EDYTA NOWICKA

„Choroba” – zwycięskie zdjęcie w kategorii Niezwykłe drzewo

ZDJEŃCIE PAWEŁ KOSIN